

SÖDERTÖRNS HÖGSKOLA | STOCKHOLM
sh.se

Den krävande administrationen – en teori om administrationssamhällets expansion.

Anders Ivarsson Westerberg
Södertörns högskola

Vad är administration?

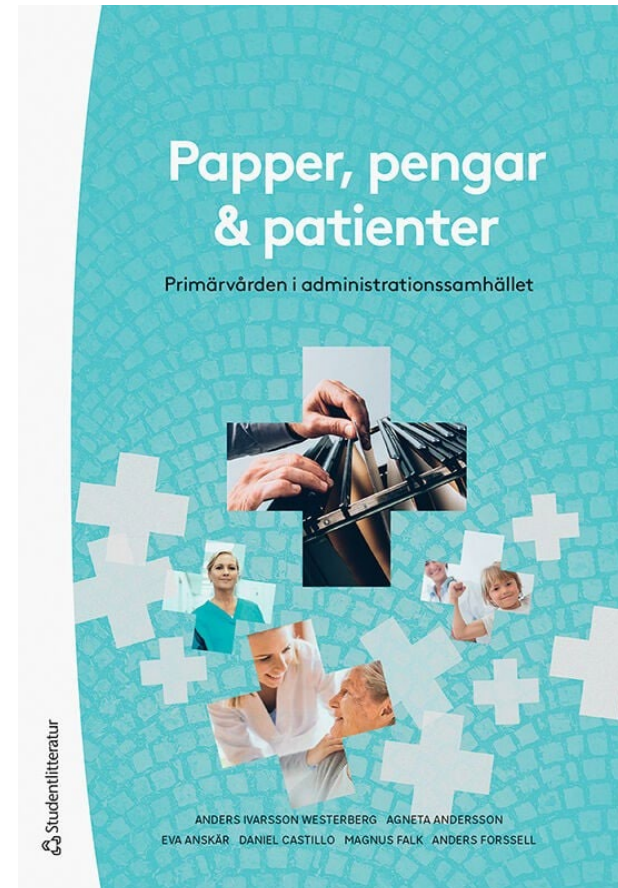
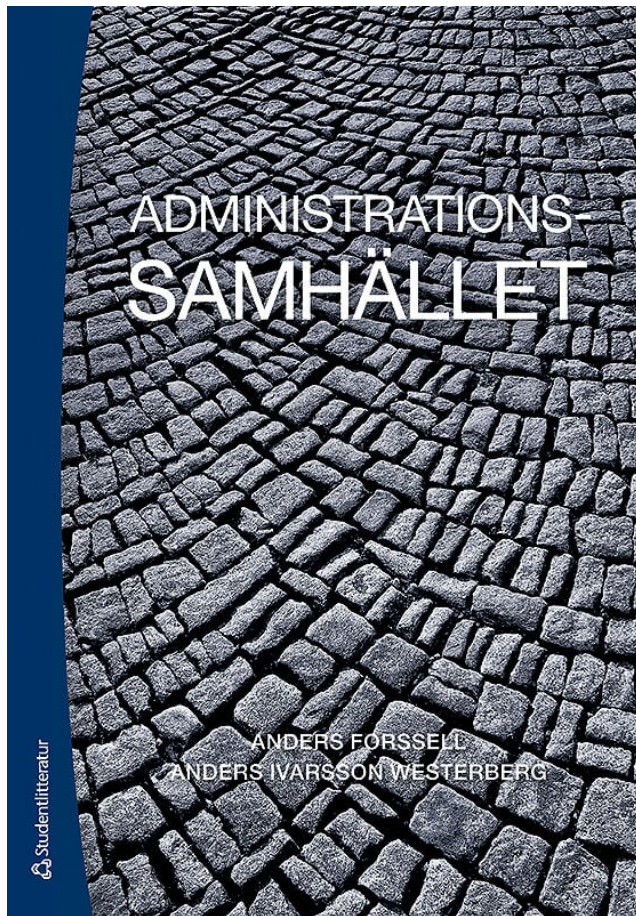
- Vanliga vardagliga uppfattningar om administration:
 - Onödigt och krångligt
 - Pappersarbete
 - Administratörer sysslar med det
 - Det ökar!
- I forskningen pratar man om begrepp som:
 - Friktion, administrative burden, red tape, sludge och administrativt arbete

Vårt perspektiv på administration

- Allt administrativt arbete är inte av ondo
 - Organisationers funktion bygger på en fungerande administrativ apparat
 - Administration uppstår när krav riktas mot organisationen
- Vår definition:
 - *Administration är allt skapande och all **insamling, bearbetning, sammanställning** och **avrapportering** av **information** till såväl interna som externa intressenter av olika slag (ägare, ledning, chefer, personal, intressegrupper, myndigheter, kunder, leverantörer, media, med flera) och syftar till att upprätthålla en kontinuerlig och samordnad verksamhet samt att försvara, motivera och förklara organisationen och dess verksamhet inåt och utåt.*

Exempel på vad vi skrivit på temat:

NY bok hösten 2025

*Den krävande administrationen
– en teori om
administrationssamhällets
expansion.*

Administrationstyper – olika slags administration

- En typologi över administration i organisationer:

ADMINISTRATION	Internt orienterad	Externt orienterad
Kärnverksamhets-relaterad	Ärendeadministration	Informationsadministration
Organisations-relaterad	Strukturadministration	Prestationsadministration

- Konstituerande, Effektiviserande, Legitimerande
- Kärnverksamhetsrelaterad eller organisationsrelaterad?

Hur mycket administrerar vi? Att mäta administration

- Genuint svårsmätbart!
- Funktionsperspektivet
 - Storleken på administrativ personal mäts
 - Sysselsättningsstatistik
 - Mäter inte administration i kärnverksamheten
- Processperspektivet
 - Mäter faktiska arbetsuppgifter i flera grupper av anställda
 - Tidsstudier, dock svårt att mäta överlappande arbetsuppgifter

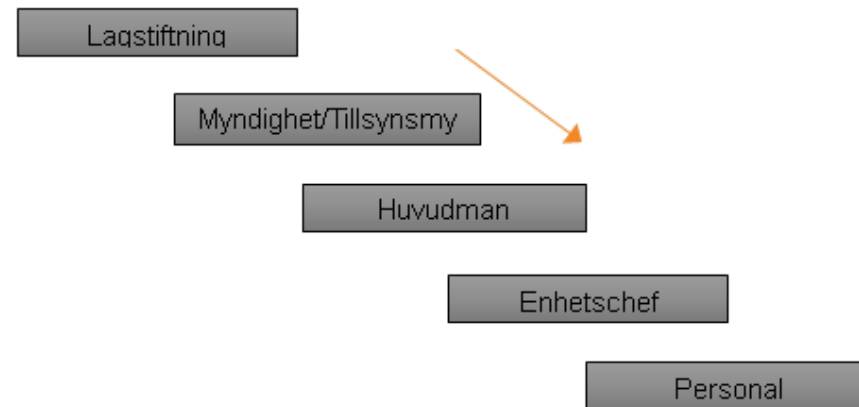
Krav skapar administration

- All styrning av offentliga organisationer innebär att krav riktas mot verksamheterna, och många krav omvandlas till administrativt arbete
- Många styrande dokument/krav:
 - Lagstiftning, myndigheters föreskrifter och riktlinjer och regionala/lokala styrdokument.
 - Styrningen är i stort inspirerad av tre starka idéer - Management, marknad och förbättring/utveckling

Administrativa tolkningsprocesser

- Administrativ tillväxt sker genom organisatoriska tolkningsprocesser
 - Myndigheter tolkar lagstiftning och producerar sedan normerande styrning
 - Bygger på att mottagande organisationer har en kravhanteringskapacitet!
 - Tolkningsprocessen sker i flera steg, från myndighetsnivå till lokal nivå, inkl efterhandsstyrning (granskning, IVO tex) med olika aktörer inblandade - styrningens "snöbollseffekt".

Administrativa tolkningsprocesser

- Många aktörer bidrar till att tolka, formulera och bearbeta krav – kraven växer i omfattning och djup
- En risk att tolkningarna överskrider de krav som lagstiftningen ställer – överimplementering, administrativa förberedelser inför granskning, ”hålla ryggen fri”.
- Vem tolkar kraven? Så kallade ”Organisationsprofessionella” har en särskild roll i tolkningen (och kravhanteringskapaciteten)

Konsekvenser för offentlig sektor

- Målförskjutning från praktiska till administrativa procedurer
- Ju vagare lagstiftning, desto mer utrymme för tolkningar (som kan generera administration)?
- Överproduktion av dokumentation för att tillfredsställa kravställaren
- Ineffektivitet och sämre kvalitet

Vilka faktorer driver administrativt arbete?

- **Konkurrensutsättning** – administration med svag koppling till patienten
- **Tendensen att vilja mäta, följa upp och kontrollera** – sanktionsbaserat, kontroll på ett visst sätt
- **Verksamhetsförbättring och effektivisering**
- **Misstro mot personalen** – mer dokumentation pga liten tillit
- **IT-systemens skalbarhet** – ökar möjligheterna att samla in information
- **Tillväxten av organisationsprofessionella** – tolkar och utvecklar krav som kan skilja sig från kärnverksamhetens fokus
- **Fragmentisering av organisationen** – fler organisationer, fler relationer, högre transaktionskostnader – mer administration!

